

ISS/KS Z226-4
СВЕТЛОСНА СИГНАЛИЗАЦИЈА НА ПУТЕВИМА

Овај програм рада усвојен је на седници Комисије која је одржана у периоду од 29. маја до 16. јуна 2013. године, са продуженим роком за гласање до 24. јуна 2013. године., а одобрио га је Стручни савет за опште области стандардизације, на седници која је одржана 3. јула 2013. године.

Увод

Стручни рад Института за стандардизацију Србије (у даљем тексту: Институт) у појединачним областима стандардизације одвија се у оквиру комисија за стандарде и сродне документе (у даљем тексту: комисије), које су основна техничка радна тела. По потреби, ради извршавања појединих задатака из својих области рада, комисије могу образовати радне групе, као и друга стална и повремена радна тела.

У складу са тачком 1. Решења о образовању комисије за стандарде и сродне документе, предмет рада Комисије јесте стандардизација у области светлосне сигнализације на путевима, укључујући светлосне сигнале, ланterne, детекторе за возила и пешаке, регулисање саобраћаја светлосним сигнаlima или саобраћајним знаковима, уређаје за управљање светлосним сигнаlima и друге уређаје са становишта терминологије, као и функционалних спецификација и метода испитивања које се захтевају при оцењивању перформанси путне опреме.

На основу Статута Института и *Интерних правила стандардизације – Део 2: Образовање и рад комисија за стандарде и сродна докумената*, Комисија ради на припреми српских стандарда и сродних докумената, као и на припреми стручних мишљења на основу српских стандарда и сродних докумената, праћењу и активном учешћу у раду одговарајућих техничких радних тела међународних и европских организација за стандардизацију, и обавља друге задатке у вези са стандардима и стандардизацијом, у области светлосне сигнализације на путевима.

Комисија прати рад радне групе техничког комитета CEN/TC 226, Европског комитета за стандардизацију (CEN), и то: CEN/TC 226/WG 4.

Комисија KS Z226-4, *Светлосна сигнализација на путевима*, образована је решењем директора Института бр. 1615/22-25-02/2012 од 20. августа 2012.

Комисија је образована ради:

- доношења, преиспитивања и повлачења српских стандарда и сродних докумената у наведеној области рада, у складу са интерним правилима и упутствима Института за стандардизацију Србије;
- обезбеђивања усаглашености српских стандарда и сродних докумената са европским и међународним стандардима у наведеној области рада;
- учествовања у изради и преиспитивању стандарда и сродних докумената које доносе европске и међународне организације за стандардизацију у наведеној области рада, и
- других послова које предложи надлежни стручни савет.

1 Пословно окружење

1.1 Опште

Економска, техничка, регулаторна, законска, социјална и/или међународна динамика описују пословну заједницу индустријског сектора, производа, материјала, дисциплина или праксе које се односе на радно окружење ове комисије и могу значајно утицати на припрему релевантних стандарда и њиховог садржаја.

У контексту настојања Републике Србије да се што пре интегрише у Европску унију, у току је процес усаглашавања националног са европским законодавством, који се врши путем преузимања директива Новог приступа ЕУ. На основу тог процеса, комисија за стандарде и сродне документе Института за стандардизацију Србије врши усаглашавање српских стандарда са европским стандардима и то усвајањем европских стандарда као националних, а посебно европских хармонизованих стандарда који су у директној вези са имплементацијом ових директива. Осим тога, приликом преузимања европских као српских стандарда морају се повући сви национални стандарди који су у супротности у оквиру истог предмета стандардизације.

Према наведеном програму у области грађевинарства, предвиђено је преузимање Директиве о грађевинским производима CPD 89/106 ЕЕС, која је у међувремену замењена Уредбом о грађевинским производима CPR 305/2011.

Један од циљева Комисије јесте да пружи подршку испуњавању захтева ове уредбе. Битни захтеви Уредбе су:

1. Механичка отпорност и стабилност
2. Безбедност у случају пожара
3. Хигијена, здравље и животна средина
4. Безбедност и приступачност при коришћењу
5. Заштита од буке
6. Економично коришћење енергије и чување топлоте
7. Одржива употреба природних ресурса

Доношењем ове уредбе биће неопходно извршити преиспитивање и повлачење постојећих националних прописа и правилника који су до сада регулисали ову област. На тај начин ће се уклонити техничке препреке и омогућити слободна трговина у оквиру јединственог европског тржишта.

Заинтересоване стране у области рада ове комисије су:

1. Релевантни органи државне и локалне управе
2. Пројектанти
3. Универзитети
4. Извођачи радова
5. Произвођачи

1.2 Квантитативни показатељи пословног окружења

Следећа листа квантитативних показатеља описује пословно окружење да би се обезбедиле адекватне информације у циљу подржавања намера и будућих активности комисије:

- Допринос побољшању квалитета производа;
- Повећање опште безбедности производа;
- Побољшање конкуренције;

- Помагање глобализације економије на основу конкуренције;
- Сертификовање производа стављених на тржиште РС који испуњавају критеријуме за оцену усаглашености и захтеве дефинисане српским стандардима;
- Доношење националних стандарда као подршка националној регулативи;
- Доношење хармонизованих стандарда.

Правилником о саобраћајној сигнализацији прописују се врста, значење, облик, боја, мере, материјали за израду и правила постављања саобраћајне сигнализације на путевима; врста, изглед, техничке карактеристике и начин постављања и места на којима се морају поставити браници или полубраници, уређаји за давање светлосних, звучних знакова и начин њихове употребе; привремена саобраћајна сигнализација, начин извођења радова на путу, изглед, техничке карактеристике, начин постављања и употреба браника и других средстава за обезбеђење места на коме се изводе радови, као и изглед и начин давања знакова које дају овлашћена лица. Истим правилником је утврђено да саобраћајна сигнализација и остала опрема морају бити изведене према важећим српским стандардима.

Светлосни сигнали се користе за пренос безбедносних порука учесницима у саобраћају да би се постигле одређене реакције. Светлосни сигнали у друмском саобраћају:

- информације преносе оптички;
- имају одређено значење;
- разликују се по боји светла и по облику осветљене површине.

Уочљивост светлосног сигнала зависи од његове боје, јачине и расподеле светлости, сјајности и равномерности сјајности, околне сјајности (позадинска сјајност), величине осветљене зоне светлосног сигнала, фантомског светла и растојања и угла између посматрача и ланterne.

Управљачи путева и полиција треба уско да сарађују са стручњацима из области саобраћаја, како би се стално побољшавала путна опрема у смислу повећања безбедности учесника у саобраћају.

Подаци о произвођачима и квантитативним показатељима путне опреме и њеног утицаја на безбедност нису доступни.

2 Очекиване користи од рада комисије

Очекивани резултати рада Комисије су:

- Успостављање принципа и правила за пројектовање у складу са законском регулативом;
- Уклањање техничке баријере у трговини;
- Усаглашавање националних стандарда са европским и међународним стандардима;
- Олакшавање веза између произвођача, потрошача и органа надлежних за технички преглед и испитивање;
- Подршка националном законодавству, нарочито директивама Новог приступа које се планирају преузети у национални систем у виду уредбе

Кроз примену српских стандарда који за основу имају европске стандарде очекује се да се изврши рационализација средстава и материјала који се користе у овој области и истовремено испуне битни захтеви у погледу безбедности.

3 Учешће у раду комисије

Све заинтересоване стране (произвођачи, институти, научне и образовне установе, државна управа, итд.) могу да предложу члана Комисије и експерте у Комисији, при чему треба водити рачуна о обезбеђивању баланса у заступљености свих заинтересованих страна.

Садашњи састав Комисије чине представници органа државне и локалне управе, пројектантских кућа, универзитета, као и извођача радова и произвођача путне опреме.

4 Циљеви и стратегија за остваривање циљева

4.1 Циљеви

Основни правац деловања Комисије подразумева стандардизацију у области светлосне сигнализације. У том смислу дефинисани су следећи циљеви:

1. Усвајање приоритетних стандарда из дате области у складу са Интерним правилима стандардизације – Део 1: Доношење, објављивање, одржавање, преиспитивање и повлачење српских стандарда и сродних докумената;
2. Усаглашавање националних са европским стандардима кроз преиспитивање и доношење одлуке о повлачењу оних стандарда који су у супротности са европским;
3. Заступање српских националних интереса у области рада Комисије пред одговарајућим европским и међународним комитетима за стандардизацију путем учествовања српских стручњака у раду ових техничких комитета.

4.2 Стратегије за остваривање циљева

Остваривање циљева Комисије се заснива на дефинисању приоритета рада Комисије, а то су преузимање и усвајање европских и међународних стандарда кроз праћење рада комитета:

CEN/TC 226/WG 4	Traffic control (Управљање саобраћајем)
-----------------	--

С обзиром да према Правилнику о саобраћајној сигнализацији, саобраћајна сигнализација и остала опрема мора бити изведена према важећим српским стандардима, неопходно је да Комисија уско сарађује са надлежним министарствима, органима управе и осталим заинтересованим странама, како би се обезбедила потпуна усаглашеност стандарда са законима и правилницима који уређују предметну област.

5 Фактори који могу утицати на испуњење и имплементацију програма рада

Фактори који могу утицати на испуњење и имплементацију програма рада се пре свега односе на:

- Недостатак финансијских средстава што онемогућава обезбеђење одговарајућих превода и упућује на преузимање стандарда методом проглашавања, што умањује кредибилитет ових стандарда у пословном окружењу;
- Нередовно долажење чланова комисије на седнице, због чега може доћи до одступања од плана доношења стандарда;

- Незаинтересованост стручне јавности за учешће у јавној расправи и достављању примедба у вези са предлогом нацрта српских стандарда који се стављају на јавну расправу.

6 Корисни линкови за све наведене активности

Институт за стандардизацију Србије

<http://www.iss.rs>

Комисија ISS/KS Z226-4

http://www.iss.rs/tc/?national_committee_id=564

Европски комитет за стандардизацију

www.cen.eu

Директиве Новог приступа

www.newapproach.org/Directives